

KLASA: 602-04/13-01/02

URBROJ: 2170-57-01-13-375

Rijeka, 17. prosinca 2013.

Na temelju članka 59. Statuta Sveučilišta u Rijeci (pročišćeni tekst od 10. prosinca 2008.) i članka 8. i 20. Pravilnika o izdavačkoj djelatnosti Sveučilišta u Rijeci (17. siječnja 2013.), a na prijedlog Povjerenstva za izdavačku djelatnost, nakon provedene javne rasprave, Senat Sveučilišta u Rijeci na svojoj 59. sjednici održanoj dana 17. prosinca 2013. godine, donosi sljedeću

ODLUKU

O USVAJANJU STANDARDA ZA IZRADU E-UDŽBENIKA SVEUČILIŠTA U RIJECI

I.

Usvaja se prijedlog Standarda za izradu (pohranu, prijenosu i preuzimanje) e-udžbenika (e-izdanja) Sveučilišta u Rijeci te se donose Standardi za izradu e-udžbenika koji su sastavni dio ove Odluke.

II.

Standardi za izradu e-udžbenika Sveučilišta u Rijeci objavit će se na mrežnim stranicama Sveučilišta u Rijeci i na Intranet portalu Sveučilišta u Rijeci.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

REKTOR
Prof. dr. sc. Pero Lučin

Dostaviti:

- Povjerenstvu za izdavačku djelatnost Sveučilišta u Rijeci
- sastavnicama Sveučilišta u Rijeci
- pismohrani, ovdje

STANDARDI ZA IZRADU (POHRANU, PRIENOS I PREUZIMANJE) E-UDŽBENIKA (E-IZDANJA) SVEUČILIŠTA U RIJECI

DEFINICIJA E-UDŽBENIKA (E-IZDANJA)

E-udžbenik je elektronički (digitalni) udžbenički sadržaj koji se može pregledavati ili interaktivno koristiti na različitim hardverskim platformama (osobno računalo, tablet, pametni telefon, e-čitač knjiga).

E-udžbenik mora u svim karakteristikama (kvantitativno i kvalitativno) odgovarati zahtjevima postavljenim za tiskani udžbenik u izdanju Sveučilišta u Rijeci, sukladno Pravilniku o izdavačkoj djelatnosti Sveučilišta u Rijeci.

Tiskani udžbenik definiran je člankom 5. Pravilnika o izdavačkoj djelatnosti Sveučilišta.

KATEGORIJE E-UDŽBENIKA (E-IZDANJA) s obzirom na funkcionalnosti te razinu multimedijalnosti i interaktivnosti

Osnovne funkcionalnosti koje svaki e-udžbenik mora posjedovati su

- navigacija putem TABLICE SADRŽAJA, i
- pretraživanje sadržaja (putem Indeksa ili korištenjem Tražilice)

E-udžbenici se s obzirom na dodatne funkcionalnosti i razinu multimedijalnosti sadržaja mogu podijeliti u dvije kategorije:

1. JEDNOSTAVAN E-UDŽBENIK je odgovarajuća doslovna elektronička (digitalna) inačica tiskanog udžbenika koju je moguće pregledavati na različitim hardverskim platformama.
2. MULTIMEDIJSKI E-UDŽBENIK predstavljaju svi oblici e-udžbenika koji koriste određene funkcionalnosti hiperteksta, uključuju audio vizualne multimedijske sadržaje i omogućavaju korisniku interaktivnost. Prema načinu ostvarivanja ovih funkcionalnosti, mogu se specificirati:
 - a. e- udžbenici koji koriste poveznice na određene mrežne audio vizualne sadržaje (koji mogu biti audio zapisi, video zapisi, animirane slike, simulacije, i slično)
 - b. e- udžbenici koji koriste poveznice na dodatne resurse (npr. dodatna literatura koja se povezuje i isporučuje u digitalnom obliku)
 - c. e- udžbenici koji koriste hipermediju izravno uključenu u sadržaj udžbenika
 - d. e-udžbenici koji ostvaruju interaktivnost putem ugrađenih kvizova i/ili testova znanja, putem simulacije s kontrolom varijabli i slično.

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I VIZUALNI IDENTITET

Svako e-izdanje je u ovom smislu potrebno uskladiti s istovrsnim zahtjevima za tiskana izdanja sukladno Pravilniku o izdavačkoj djelatnosti Sveučilišta u Rijeci. Preporuča se Izdavaču, Nakladi Sveučilišta u Rijeci, da posebnim pravilnikom definira obilježja teksta (postavke stranice, vrste fontova, proreda, itd.) zbog ujednačenosti.

TEHNIČKE KARAKTERISTIKE

FORMATI

Preporučeni formati u kojima se mogu izrađivati e-izdanja opisani su kako slijedi.

Portable Document Format (skraćeno: PDF) je format zapisa dvodimenzionalnih dokumenata neovisno o uređaju i rezoluciji ispisa. Svaki PDF-dokument sadrži kompletan opis dokumenta, uključujući slike, tekst, vektorsku grafiku, rasterske slike, te može sadržavati i fontove potrebne za prikaz teksta. Dokumenti kreirani ovim standardom nose ekstenziju *.pdf*. Za izradu i prikaz PDF dokumenata potrebno je imati odgovarajući računalne programe, od kojih su mnogi besplatno dostupni i mogu se naći preko Interneta. PDF dokumenti izrađeni pomoću besplatnih programa ne mogu ostvariti interaktivne funkcionalnosti. Za ostvarivanje interaktivnih PDF dokumenata potrebno je koristiti licencirane programe, primjerice *Adobe InDesign*.

Electronic Publishing Format (skraćeno ePUB) je standard za e-izdanja kojeg donosi *International Digital Publishing Forum* (IDPF). Trenutno je važeća verzija ePUB3. Dokumenti kreirani ovim standardom nose ekstenziju *.epub*. Od 2013. ePUB je usvojen kao globalni standard za e-izdanja. Standard ePUB definira načine prezentiranja, pakiranja i šifriranja strukturiranog i semantički prilagođenog web sadržaja, uključujući XHTML, CSS, SVG, slike i druge resurse, za distribuciju u objedinjenom formatu jedne datoteke.

i-Book format je zapis dokumenta koji se kreira korištenjem *iBooks Author* programa. Format se bazira na EPUB standardu, s manjim razlikama u CSS-u, zbog čega je čitljiv isključivo na *Apple*-ovim uređajima. Programskom aplikacijom *iBooks Author* mogu se uređivati i provesti dokumenti u tri formata - iBook, PlainText i PDF, no program ne podržava rad sa ePUB datotekama.

OBVEZNI SADRŽAJNI ELEMENTI E-UDŽBENIKA

Svaki e-udžbenik mora biti opremljen s:

1. ISBN, međunarodnim standardnim brojem. ISBN jedinstveni je broj za određeni naslov ili neizmijenjeno izdanje knjige koju je objavio određeni nakladnik, bez obzira na medij na kojem se objavljuje.
2. U vezi CIP zapisa rukovoditi se pravilima NSK (<http://www.nsk.hr/cip/>)
3. Jedinstvena cijena izdanja
4. Naziv nakladnika i usvojen naziv nakladnika na engleskom jeziku. NAKLADNIK je pravna ili fizička osoba koja pokreće objavljivanje knjige, snosi troškove njezina izdavanja te je odgovorna za proizvodnju i raspačavanje.

OBAVEZE NAKLADNIKA

Nakladnici/autori mrežnih publikacija na stranicama Hrvatskog arhiva weba (http://haw.nsk.hr/obvezni_primjerak), a putem online Obrasca za prijavu mrežnih publikacija obavještavaju Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu o postojanju svoje publikacije na internetu. Time izvršavaju svoju obvezu dostave obveznog primjerka i omogućuju njegovu obradu i arhiviranje. Ovi podaci su navedeni na stranicama (http://haw.nsk.hr/obvezni_primjerak).

Također, nakladnik treba obavijestiti Sveučilišnu knjižnicu Rijeka o prijavljenoj publikaciji HAW-u i dostaviti link na e-građu.

PRISTUP KORISNIKA

TEHNIČKI ZAHTJEVI ZA PRISTUP E-UDŽBENICIMA

Potrebno je osigurati tehničku podršku u smislu mrežne programske aplikacije koja će omogućavati korisnicima pristup e-udžbenicima. Sučelje za pregled e-udžbenika treba omogućavati potrebne funkcionalnosti za pregled sadržaja kao što su: podcrtavanje, izdvajanje dijelova sadržaja, pristup dodatnim materijalima (ako postoje), zaseban pregled slika i sl.

AUTORIZACIJA PRISTUPA E-UDŽBENICIMA

Za svaki e-udžbenik u izdanju Naklade Sveučilišta u Rijeci potrebno je definirati razine mogućih pristupa korisnika.

- 1) Otvoren pristup podrazumijeva mogućnost istovremenog pristupa svim korisnicima mrežnog mjesta.
- 2) Ograničeni pristup podrazumijeva pristup određenim grupama korisnika
 - a) Pristup akademskoj zajednici – npr. dostupnost samo s IP adresom Sveučilišta u Rijeci ili pristup samo sa AAI@Edu identitetom i određenom ulogom – nastavnik ili student
 - b) Pristup široj zajednici – pristup moguć uz naknadu za korištenje